

Abstrakt:

Práce se zabývá charakteristikou a vyhodnocením kvality metod monitorování návštěvnosti velkoplošných zvláště chráněných území v zahraničí a možnostmi jejich použití v Česku. V něm podrobně dokumentuje současný stav monitoringu návštěvnosti na příkladech devíti lokalit. Informační báze o situaci v Česku byla vytvořena prostřednictvím interview s osmi klíčovými aktéry a dotazníkovým šetřením. To bylo uskutečněno v listopadu až prosinci roku 2011 na správách 4 národních parků a 25 chráněných krajinných oblastí. Dotazníkové šetření mělo 100% návratnost. Jedná se tedy o komplexní charakteristiku situace v Česku včetně zdejší úrovně metodiky monitoringu. Na základě výsledků šetření bylo možné konstatovat, že v českých NP je prováděn systematický kvantitativní monitoring, kdežto v českých CHKO nikoliv. Většina správ NP a CHKO nemá k dispozici nebo nepoužívá jednotnou certifikovanou metodiku sčítání návštěvníků, takže by se jimi získané a vyšším orgánům státu hlášené údaje neměly srovnávat. V práci je pro hlubší poznání užívaných metod monitoringu charakterizováno 22 kvantitativních šetření v evropských státech a 9 z mimoevropských s cílem přinést poznatky o tom, jaké nástroje a jaká technická řešení jsou možná a případně aplikovatelná v ČR. Práce obsahuje vyhodnocení osmi různých metod kvantitativního monitorování návštěvníků multikriteriální analýzou, protože jedním z cílů práce bylo doporučit vhodnou metodu sčítání pro Česko. Za ni, tj. nejoptimálnější metodu z hlediska nákladů a kvality poskytnutých dat, byla stanovena automatizovaná metoda, která využívá sčítacích zařízení, nikoliv metoda personalizovaná. Ta je kvůli nemožnosti zaručit opakovatelnost podmínek sčítání a kontinuální měření pro stanovení ročního počtu návštěvníků nevhodná. Zároveň je finančně náročná v nákladech na jeden monitorovací den a zpracování dat.

Klíčová slova: turismus, metody monitoringu, národní park, chráněná krajinná oblast, návštěvník, Česko